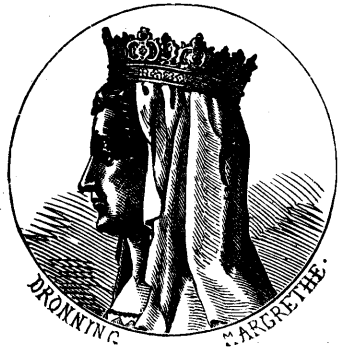

Kvinden og Samfundet

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund.

Nr. 13.

Kontor: Nørregade 33, St.

27. Marts 1900.

Udgaar hver Tirsdag.

16. Aarg.

Julie Laurberg.

Fotograf.

Hotel du Nord.

Indgang ad Porten. Elevator.

Redaktionen træffes hver Torsdag fra Kl. 2—4 paa „Dansk Kvindesamfund“s Kontor, Nørregade 33, St.

Klager over Uregelmæssighed i Forsendelsen bedes stillet skriftligt til Postvæsenet — hjælper dette ikke da til Bladets Kontor.

Dansk Kvindesamfunds Møde om Tjenestepigesagen

var overordentlig vellykket. Haandværkerforeningens store Sal var overfyldt af interesserede Tilhørere. Ikke mindre end 23 Talere optraadte og tilsidst maatte Dirigenten, Frøken Bruun, med Uret i Haanden tilmaale de ivrige Talere de bestemte Minutter. Stemningen var udmærket og Forbindelsen mellem Talere og Tilhørere saa livlig, at Dirigentens Klokke endog et Par Gange maatte bringe tilbørlig parlamentarisk Orden ind i Forhandlingerne. Da Mødets Formaal var at give Husmødre Lejlighed til at udtale sig om den nystiftede Tjenestepigeforening, var det en Selvfølge, at Husmødrene var i Flertal. Saa meget mere betegnende bliver da Resultatet, som var en ganske afgjort Sejr for Tjenestepigerne.

Efter at Foreningens Program af dens Formand, Frøken Christensen, var blevet forelagt Forsamlingen og dets Punkter diskuterede og nærmere præciserede, optraadte den ene Taler og Talerinde efter den anden og udtalte deres Forbavelse over, at disse beskedne Fordringer havde kunnet bevirke saa stærk en Ophidselse, saa levende en Debat, som man i den sidste Tid havde været Vidne til, og den ene efter den anden sluttede med en Opfordring til at støtte den unge Forening; enten ved at opmuntre sine Piger til at indtræde i Foreningen eller ved Penge — eller helst ved begge Dele.

Under et saa livligt og interesseret Ordskifte kunde det jo ikke undgaas, at Diskussionen af og til kom ind paa vilde Veje, men Folketingsmand Høgsbro var stadig parat til at lede Spørgsmaalene ind paa den rette parlamentariske Vej igen. Og paa den Maade lykkedes det i 3 Timer og med 23 Talere at komme til Klarhed over de Dele af Pigernes Program,

Tandlæge Frøken Anna F. Hansen, Frederiksborggade 34.

som har foruroliget Husmødrene mest.

Det viste sig da, at Tjenestepigernes Fordring om ekstra Betaling for Overarbejde kun gjaldt *det grove* Arbejde, der blev udført efter Kl. 7 Aften og at den mindre havde til Formaal at øge Indtægten end at forkorte Arbejdstiden. Deres Fordring gik ikke ud paa fuld Frihed efter Kl. 7, kun paa Frihed for groft Arbejde. At passe Tebordet, lukke op og den Slags lettere Ting vilde Pigen selvfølgelig ikke kunne undslaa sig for, lige saa lidt som i Nødstilfælde at passe en Syg.

Efter denne lille Oversigt skal vi meddele de vigtigste Indlæg.

Professorinde Plum holdt det indledende Foredrag og udtalte deri sin Tilslutning til den nystiftede Forening, der kun vilde blive til Gavn for saavel Husmødre som Piger. Pigernes Stand burde højnes, saa at den paa ingen Maade, saaledes som det nu er Tilfældet, blev betragtet som ringere end Fabrikpigerens. Der er intet ubilligt i, at Tjenestepigerne fordrer Ekstrabetaling for Arbejde efter en vis Tid om Aftenen. Og der er forhaabentlig ingen Fare for, at denne Forening, som mange frygter det, skal føre ud i Socialismen.

Professorinden sluttede med at ønske Held og Fremgang for den unge Forening. *)

Frøken Forchhammer betonedes, at Tjenestepigespørgsmaalet maa betragtes som et socialt Anliggende. Det er ogsaa stærkt oppe i andre civiliserede Lande; overalt lyder Fruernes Klage: der er ikke Piger nok, og de der er, er ikke gode nok. Grunden til dette Misforhold synes at være 1) Ulyst til husligt Arbejde, navnlig paa Grund af mangelfuld Uddannelse, 2) Mangel paa tilstrækkelig og nogenlunde regelmæssig Fritid. Lønspørgsmaalet spiller en mindre Rolle. For at bøde paa disse Tilstande maa de unge Piger uddannes til Tjenestepigegerningen, og de maa siden have tilstrækkelig Fritid for at kunne gaa videre baade fagligt og almenmenneskeligt. Betalingen for Overarbejde maa ordnes saadan, at det ikke bliver Belønning for de Efterladne. Det er glædeligt, at denne Sag er begyndt indefra, ikke kunstig fremkaldt ved Agitation udefra. Det lover godt for Fremtiden, og jeg ønsker den unge Forening alt Held.

Frøken Berg-Nielsen: Tyendeloven er

*) Af Fru Plums Tale vil der i næste Nummer blive bragt et udførligere Referat.

Læge Emmy R. Neukirchs Tandklinik.

56, 1., Nørre Farimagsgade.

en Undtagelseslov, som maa bort. Indtil dette kan ske, burde den ændres saaledes, at de mindreårige, der ikke selv kan sige deres Plads op eller fæste sig bort, blev beskyttede. Faguddannelsen er en væsentlig Side af Sagen. En dygtig Pige har mere Lyst til sit Arbejde og kan udføre det paa kortere Tid. Det Fortsættelseskursus Københavns Kommune har oprettet, er udmærket, og hvis Husmødrene forstod, hvor megen Gavn og Glæde de unge Piger har af disse Kursus, saa lod de dem nok faa en halv Dag fri, at de kunde være med. Husmoderen vilde staa sig ved det. Disse Kursus burde udvides end mere, og Udgiften vilde i Virkeligheden kun blive en Omlægning paa Kommunens Budget: fra Fattigvæsenets til Husgerningsskolens. I mange Tilfælde kommer Familien i Armod, Manden bliver fordrucken og Børnene forsømt, fordi Konen ikke kan passe sit Hus ordentligt. Husgerningen maa blive et obligatorisk Fag i Pigeskolen, som Forberedelse til Fortsættelseskursuserne og der vil da blive et godt Grundlag for Tjenestepigedannelse, som siden kan udvides ved særlig teoretiske og praktiske Kursus f. Eks. i Vask.

For at faa en fast Orden paa Arbejdstiden bør Tyende og Herskab skrive Kontrakt i hvert enkelt Tilfælde.

Frøken Christensen, Tjenestepigeforeningens Formand oplæste det endnu ikke vedtagne Program, hvis Hovedpunkter vi her gentager: Tilstrækkelig Kost, et ordentligt Værelse, Frihed fra grovt Arbejde efter Kl. 7 Aften, hel Frihed en Aften i Ugen, hel Frihed hver anden Søndag efter Kl. 3, 1 Times Frihed midt paa Dagen, en Maksimalarbejdsdag fra Kl. 6 Morgen til 7 Aften. Frk. C. hævdede, at disse Fordringer ingenlunde kunde kaldes ubillige, men at deres Gennemførelse meget vilde bidrage til at højne Standen i det Hele og at give Pigen Lyst til sin Gerning.

Fru Johanne Meyer ønskede, at Foreningen vilde melde sig ind i de samvirkende Fagforeninger.

Højesteretssagfører Høgsbro henledede Opmærksomheden paa de Punkter af Programmet, som syntes at kræve en nærmere Begrundelse.

Fru Salicath opfordrede til som Modvægt at danne en Husmødreforening, men fremhævede Vanskelighederne derved.

Assistent Monrad advarede imod at slaa paa Sværdet. Hvad man her havde at gøre var at række den unge Tjenestepigeforening en hjælpende Haand.

Tandlæge Fru Tofte-Siesbye, Amagertorv 31.

Fru Horten foreslog, at slaa Husmødre og Tjenestepiger sammen i en Forening.

Fru Dagmar Hjort mente, at da Interesserne i mange Tilfælde gik imod hinanden, vilde en saadan Sammenslutning være umulig. Ligeledes betonedes hun Vanskeligheden for Ikke-Jurister i at oprette brugelige Kontrakter og spurgte om, hvorledes det stillede sig med Barnepigerne.

Professorinde Lund: Det er ikke de skrevne Lovbestemmelser og den bestemte Akkord, det kommer an paa, det vilde snarere ødelægge Forholdet. Det gælder om, at Herskabet behandler sit Tyende med Humanitet og Hjerotelag.

Frk. Bruun: „Loven er til for Overtrædelsernes Skyld.“ Det maa ikke forlanges af den unge Pige, at hun skal hente Fruen og Frøkenen hjem fra Selskab om Aftenen. Der findes i de nye Huse gode Pigekamre, men kommer de Pigen til gode? Nej, det er Datteren eller Sønnen, som faar dem. Pigen sendes op paa Loftet, og hvad dette kan give Anledning til, kommer paa vedkommende Frues Ansvar.

Fru Ussing: Piger under 18 Aar bør aldrig have Arbejde efter Kl. 7, selv ikke for ekstra Betaling. De skal have Lov at vokse sig stærke og sunde for at kunne have Glæde af deres Arbejde.

Fru Thræn anbefalede meget varmt Foreningen. Fordringerne var meget rimelige og deres Gennemførelse vilde blive til Gavn for begge Parter.

Frk Christensen besvarede de forskellige Spørgsmaal. Naar en Pige først fik fri efter 7 om Søndagen, traf hun ikke sine Venner hjemme. 1 Time midt paa Dagen til at gøre Indkøb og komme ud, mens Solen var paa Himlen, havde stort Værd. Med Hensyn til Efterbetaling mente hun, at det for Husmoderen maatte være en Fordel at have Adgang til ekstra Hjælp i Huset for et ringe Vederlag i Stedet for at skulle søge den uden for dette. Hun havde aldrig tænkt, at en Pige skulde afslaa Hjælp i Sygdomstilfælde; dette var jo kun almindelig Menneskekærlighed. Endelig gav hun en Beskrivelse af, hvorledes hun tænkte sig Foreningens Bygning indrettet, naar Midlerne var indkomne dertil. Som Hjem og Opholdssted for enlige Piger i deres Fritid, Alderdomsboliger og Skole.

Flere Talere havde endnu Ordet.

Frøken Berg-Nielsen afsluttede den livlige Diskussion. Tjenestepigen under 18 Aar skal betragtes og behandles